

Ked' politika nie je len o záujmoch ale aj o osobách

Koalícia je zaskočená, že ľudia, ktorí sú podľa nej vlastizradcami, kriminálnikmi a zhnitým lajnom, naznačili nezodpovedný krok

Na malom ihrisku ohraničenom vysokým pletivom hrajú tínedžeri futbal. Keď sa lopta dostane k jednému z nich vždy ju odkopne za plot. Totálna deštrukcia, poviete si. Toto by sa veru robiť nemalo. Takto si nezahrá nik. Lenže odkopávaniu predchádzalo neuveriteľne často opakované hranie rukou iného hráča. Také časté, že hra sa už aj tak na futbal neponášala. Na výčitky odpovedal s úškrnom: „No tak mi dajte žltú kartu, chlapci!“ Presne takto sa to stalo niekedy pred tridsiatimi rokmi. Rozuzlenie? Po treťom odkopnutí lopty za plot náš kamarát prestal hrať rukou. K odkopávaniu vtedy viedli emócie, po rokoch sme však pochopili, že konanie bolo racionálne. Aspoň podľa tzv. opakovanej dilemy väzňa, nosného príkladu z teórie hier. Zjednodušene povedané, v dlhodobých vzťahoch je racionálne správať sa podľa zaužívaných pravidiel (čestne), kým ich niekto nezačne evidentne a opakovane porušovať. Vtedy je racionálne vyslať jasný signál, že mu jeho správanie opätujeme, prípadne ho naozaj aj opätovať. Inak je nielen po futbale.

Robert Fico vedie diskusie gottwaldovským spôsobom. Keď má niekto iný názor, zaútočí na jeho integritu. A to nie primerane, ale totálne. V duchu kombinácie jeho hesiel: „Neberiem politiku osobne“ a „Politika je o záujmoch“. Je to nielen prejavom antagonistického vnímania sveta, sveta rozdeleného na nezmieriteľné triedy, ale, bohužiaľ, aj objednávky veľkej časti našich voličov. Chcú vidieť priamočiare a ľahko pochopiteľné odvolanie, vyhodenie z miesta, urážky, poníženie súpera, nie komplikované návrhy na ozajstné riešenia. Nech sa páči, príklady diskusií nášho najobľúbenejšieho politika: V roku 2006 odkázali európski sociálni demokrati Roberovi Ficovi, že niektoré jeho kroky nie sú v súlade s členstvom v ich skupine (PES). Ten v odpovedi naznačil, že sú pod vplyvom nadnárodných monopolov a Maďarov. Netvrdím, že všetci členovia PES sú svätí, ale ich predstaviteľ mal plné právo označiť slová nášho premiéra za prejav paranoje. Takto veru začiatok spolupráce nevyzerá. Šéf slovenskej centrálnej banky povedal svoj odborný názor na to, ako sú zabezpečené peniaze sporiteľov v druhom dôchodkovom pilieri. Premiér spochybnil aj jeho. Dokonca naznačil, že názor mohol byť motivovaný finančne. Takto to prijala veľká časť verejnosti – Robertovi Ficovi sa verí. Iba úzkemu okruhu ľudí je jasné, že premiérova konštrukcia je číry nezmysel. Na adresu novinárov Robert Fico povedal, že klamú a nemajú vzdelanie. Ani novinári nie sú svätí. Niektorí naozaj niekedy nepovedia pravdu. Ale vieme sa asi vžiť do myslenia tých, ktorí si robia svoju robotu poctivo a v živote už odmietli viaceré ponuky na netransparentné výhody. Ich okolie zrazu počúva od najpopulárnejšieho politika, že sú klamári. Oni pritom vidia, že to o nich šíri človek, ktorého časť majetku je zahalená hmlou. Dvanásť ekonomickí analytici vyjadrili v ankete svoj názor na to, čím bol spôsobený súčasný hospodársky boom u nás. Opatrenia súčasnej vlády z ankety nevyšli víťazne a premiér reagoval poukázaním napríklad na to, že respondenti sú platení súkromnými firmami: „Takých dvanástich pozbierame kedykoľvek a kdekoľvek“, povedal premiér o účastníkoch ankety, ktorí „boli na to nahovorení a pripravení“ Nuž, ani my analytici nie sme svätí. Ale som si istý, že drvivá väčšina z nás je naozaj presvedčená, že ekonomika rastie skôr v dôsledku reforiem, než opatrení súčasnej vlády. A pokiaľ ide o financovanie: viete si predstaviť, ako sa musia cítiť ľudia, ktorí priznávajú, kto ich financuje a nakupujú za trhové ceny, keď túto skutočnosť na kritiku zneužívajú tí, ktorí kupujú pozemky za stotiny trhovej ceny? Neprekvapilo by, keby mali chvíľami chuť odkopnúť loptu za plot. Opozícia má kritizovať vládnu koalíciu a naopak. Ale v medziach zaužívanej morálky, cynicky nepreháňať. Ako je potom ale možné, že koalícia je zaskočená, že ľudia, ktorí sú podľa nej vlastizradcami, kriminálnikmi a zhnitým lajnom,

naznačili nezodpovedný krok? Koalícia nečakala, že opozícia, o ktorej opakovane de facto hovorí, že je morálnym dnom ľudskej spoločnosti, by mohla odkopnúť loptu za plot a nepodporiť Lisabonskú zmluvu? Veru nečakala. Nečakala, pretože si v skutočnosti nemyslí, že opozícia je to, čo o nej šíri. Len aby zabodovala u voličov. Lebo politika je vraj iba o záujmoch. Ved' súperi v diskusii to iste pochopia. Politiku predsa netreba brať osobne. Nuž, pán premiér, politika, ako aj celý život veru nie sú len o egoistických krátkodobých záujmoch. Inak by ste sa napríklad z vedľajšej cesty na zapchanú hlavnú v živote nedostali. A osobne neberú urážky počítače, ľudia áno. Robert Fico pochopil, že reformy netreba rušiť a pomohlo to jemu ako aj celej krajine. Podobný posun by mal urobiť aj v spôsobe komunikácie s názorovou opozíciou. Gottwaldovský prístup k diskusii tlačí totiž oponentov do legitímneho odkopávania lopty za plot. Ak sa nezmení, prerobíme všetci.

Eugen Jurzyca
INEKO
31. 1. 2008